NIEUWSGIER

OCHTENDBLAD VOOR INDONESIE

Dinsdag 21 Sept. 1948 — Hoofdredacteur : J. G. Gleichman — 4e Jaargang No. 17

Soekarno krijgt volmachten

Massa-arrestaties in Jogja, maar nog geen optreden tegen Madioen

SOEKARNO heeft van het werkcomité van het KNIP (het voorlopige parlement der republiek) volmachten gekregen om voor de duur van drie maanden alle maatregelen te nemen, die „buiten de wet en speciale regelingen” vallen, teneinde „de veiligheid van het land te verzekeren tegenover het nog steeds toenemend gevaar”. Intussen zijn in Jogja ca. 200 arrestaties verricht en alle linkse dagbladen verboden. Er zijn uitgebreide militaire veiligheidsmaatregelen genomen in de republikeinse hoofdstad, maar buiten Jogja wordt nog niets gemeld van enigerlei actie. Integendeel : thans blijkt, dat de republikeinse regering er nog steeds niet in is geslaagd de situatie in Solo onder contrôle te brengen. Inmiddels gaat Moeso in Madioen rustig zijn gang met het organiseren van een communistisch bestuursapparaat.

Hatta over Moeso's plannen

Bij het indienen van het wetsontwerp betreffende de volmachten voor Soekarno verklaarde Hatta in het werkcomité van het KNIP, dat Moeso blijkbaar van plan is president te worden van een nieuwe republiek, die de communistische leider zou willen stichten, en waarvan mr Amir Sjarifoeddin dan premier zou moeten worden.

Hatta zei, dat de regering te Jogja in staat moet zijn om snel in te grijpen in verband met de ernstige situatie. De linkse partijen hadden volgens de premier al lang tevoren een plan opgesteld voor een staatsgreep, indien hun eisen inzake een parlementaire regering met henzelf aan het hoofd niet werden ingewilligd. Indien een dictatuur moet worden ingesteld — aldus Hatta — dan moet dat niet de dictatuur zijn van een partij, maar de dictatuur van een man, die boven alle partijen staat.

Het wetsontwerp werd aangenomen met 25 stemmen voor en 1 tegen.

Arrestaties in Jogja

Zondagmorgen werden in Jogja massa-arrestaties verricht onder de linkse groepen, die zijn opgenomen in de communistische partij. De hoofdstraten van de republikeinse hoofdstad stonden onder strenge militaire bewaking, ofschoon het verkeer en het dagelijkse leven van de bevolking hun gewone gang gingen. Politie-auto's reden af en aan voor het wegbrengen van arrestanten. Onbevestigde berichten geven als aantal 200 personen, die werden gearresteerd. Het plaatselijke hoofdkantoor van de Pesindo-eenheid van het leger werd overvallen, evenals het uitgeverskantoor van de „Revolusioner”, het orgaan van de communistische jeugdorganisatie. Het hoofdkwartier van de SOBSI werd onder politiebewaking gesteld en de voornaamste leiders zijn gearresteerd.

Ook de kantoren van de linkse dagbladen werden onder politie-toezicht gesteld, o.a. dat van de Patriot, de „Boeroeh”, de „Soeara” Iboe Kota”. De treinverbindingen in alle richtingen werden stopgezet, doch zouden gisteren weer hervat worden.

Tot gisteren was geen sprake van enige onrust onder de bevolking van de hoofdstad. Gistermorgen begonnen posters te verschijnen met slagzinnen als : „Wij erkennen alleen de regering Soekarno-Hatta”.

Een massameeting van de G.R.R. (Revolutionnaire Volksbeweging), welke in oppositie is tegen de communisten, en Zondag zou worden gehouden, werd op het laatste moment afgelast. Tienduizenden mensen verlieten het plein, waar de bijeenkomst zou plaats vinden, onder het zingen van het Indonesia Raja, aldus Antara.

Nationaal vrijheidsfront

Masjoemi en PNI hebben in Jogja een Front Kemerdekaan Nasional opgericht, dat zich ten doel stelt de republiek te beveiligen en de regering van Soekarno en Hatta in stand te houden.

Het hoofdbestuur bestaat uit Mangoensarkoro (voorzitter), Samsoeddin (vice-voorzitter), Moh. Saleh Soeaidi (secretaris, tevens hoofd voorlichting), A. M. Sangadji (propaganda), Mah. Isnaini (pers) en Gatot Mangkoepradja (afdeling contact).

Linkse bladen verboden

De republikeinse regering heeft Maandag een verordening uitgevaardigd, waarbij alle links georiënteerde dagbladen zijn verboden. Onder deze regeling vallen „Patriot”, „Boeroeh”, „Revolusioner” en „Soeara Iboe Kota”. Alle staatsdrukkerijen is het verboden publicaties van linksen te drukken met inbegrip van het tijdschrift „Bintang Merah”. De drukkerij van de „Soeara Iboe Kota” hebben de autoriteiten doen sluiten.

(Zie verder pag. 2)

De „Grote Beer” in Priok aangekomen

Gisterenochtend arriveerde de „Grote Beer” uit Nederland in de haven van Tg.-Priok. Aan boord bevonden zich 1372 militairen, behorende tot de KL, het KNIL en de Kon. Marine, alsmede enkele dames van het VK-KNIL.

Onder vrolijke marsmuziek van het KNIL-muziek-korps, verlieten ruim 300 militairen het schip. De overige troepen zijn bestemd voor Semarang en Soerabaja.

Van Mook aanvaardt de terugreis

De luitenant-gouverneur-generaal, dr H. J. van Mook, vertrekt hedenochtend van Schiphol en kan dus a.s. Vrijdag in Batavia worden verwacht. De landvoogd is anderhalve week in Nederland geweest.

In Solo duurt de chaos voort

In Solo werd Zaterdag nog gevochten : de strijd duurde tot de avond voort, en des nachts werden ten zuiden van de stad schoten gehoord. In de loop van de nacht van Zaterdag op Zondag trokken de aanvallers zich ten zuiden van de Solo-rivier terug — aldus Antara, dat hier nog aan toevoegt, dat de toestand zich gisteren wat rustiger liet aanzien.

De republikeinse commandant van de districten „Semarang” en „Solo”, Gatot Soebroto, is Zaterdagmiddag met zijn staf in Solo aangekomen. Na besprekingen met de plaatselijke autoriteiten gaf hij een communiqué uit met het bevel het vuren te staken, aan welk bevel uiterlijk 20 September moest zijn voldaan. De commandanten binnen en buiten de stad kregen opdracht zich heden bij hem te melden. Als zij dit niet doen, zullen zij worden beschouwd als opstandelingen, tegen wie drastische maatregelen zouden worden genomen.

Intussen hebben enkele jeugdorganisaties in Solo een beroep gedaan op de bevolking om verder bloedvergieten te voorkomen en de voorde ongeregeldheden aansprakelijke elementen „uit te roeien”. Zij besloten de republikeinse regering te steunen bij het herstel van rust en orde. Gistermiddag defileerden zij voor de woning van de militaire commandant.

Generaal Spoor over de situatie

„Ik geloof niet, dat ik op het ogenblik veel meer weet dan U, maar wij slaan de situatie nauwkeurig gade” — verklaarde generaal Spoor, toen wij hem gisterochtend opzochten in verband met de jongste ontwikkelingen in de republiek. De legercommandant wees op het gevaar, dat de communistische invloed zal overslaan naar gebieden onder Nederlandse contrôle — „en dat is iets, wat wij onder geen omstandigheid wensen”.

Generaal Spoor achtte het onmogelijk thans een schatting te geven van de sterkte van de rebellerende troepen of van de troepen, die de regering te Jogja daar tegenover kan stellen. Evenmin kan ook maar bij benadering worden bepaald, hoe ver de communistische invloed in het republikeinse leger reikt, al staat het vast, dat die invloed niet gering is.

De legercommandant wees op de infiltratie van republikeinse strijdkrachten in gebieden onder Nederlandse contrôle, en uiteraard zal daarbij werden getracht ook communisten te infiltreren. „Onze houding blijft ongewijzigd : wij zullen infiltrerende troepen terugwerken over de statusquo-lijn”.

Generaal Spoor verklaarde desgevraagd, dat tengevolge van hernieuwde infiltratie uit republikeins gebied de verliezen zijn toegenomen.

Verlieslijst

In de periode van 5 tot en met 11 September zijn gesneuveld de korp. A. v.d. Heyden en de soldaten W. A. M. Janssen, J. Dam en T.v.d. Ham van de KL. De vorige verlieslijst moet worden aangevuld met de zwaargewonde KL-soldaat W. Kabalt.

Indonesie

DE jongste wijziging van de grondwet ter voorbereiding van een nieuwe rechtsorde heeft tevens voor de benaming Nederlandsch-Indië de naam Indonesië in de plaats gesteld. Bij het formuleren van wettelijke bepalingen zal tengevolge van deze wijziging steeds over Indonesië gesproken dienen te worden. In bestaande wettelijke bepalingen heeft de grondwetswijziging echter geen verandering gebracht. Teneinde daarin te voorzien is thans bij ordonnantie bepaald, dat overal, waar bij of krachtens ordonnanties of andere algemene verordeningen, waarvan bij ordonnantie kan worden afgeweken, gesproken wordt van Nederlandsch-Indië, daarvoor wordt gelezen Indonesië. Dit betekent, dat in besluiten of ambtelijke stukken, maar evenzeer in benamingen van overheidsorganisaties de term Nederlandsch Indië door Indonesië wordt vervangen. Aan de Nederlandse regering zal worden verzocht om ook in tractaten en overeenkomsten, waarin Nederlandsch-Indië wordt genoemd of waarbij dit gebiedsdeel partij is, een soortgelijke wijziging in te voeren. Aangenomen mag worden, dat particuliere instellingen en lichamen, die in hun benaming de term Nederlandsch-Indië of Nederlandsch-Indisch dragen, op overeenkomstige wijze een verandering daarin zullen aanbrengen, aldus een officiële mededeling.

De plechtige afkondiging van de grondwetswijziging in Den Haag

Tijdens een korte, speciale zitting van de Hoge Raad der Nederlanden heeft gisterenmiddag in Den Haag de plechtige afkondiging van de vier wijzigingen in de Nederlandse grondwet plaats gehad. Zonder ceremonieel, eenvoudig, maar daarom niet minder indrukwekkend, is hiermede een der belangrijkste veranderingen in ons staatsrechtelijk bestel tot werkelijkheid geworden.

Om 21.30 Java-tijd, 13.30 Nederlandse tijd, hadden de leden van de Hoge Raad zich in het gebouw van het hoogste rechtscollege aan het Plein verzameld, en precies op tijd opende de voorzitter, mr dr J. Donner, met een korte, droge tik van de voorzittershamer deze bijzondere zitting.

Na een zeer kort openingswoord verzocht de voorzitter de procureur-generaal, Barger, om requisitoir te nemen, waarop deze tot de voorlezing van de wetten van 3 September 1948, waarbij de grondwet werd gewijzigd, requireerde.

De afkondiging

Na goedkeuring van dit requisitoir door de voorzitter, las de substituut de vier wetten voor, nl. die betreffende de voorbereiding en de vestiging van een nieuwe rechtsorde in de in art. 1 van de grondwet genoemde gebiedsdelen, betreffende het inkomen van een koning of koningin, die afstand van de troon doet, betreffende de instelling van het instituut van staatssecretarissen en betreffende de overdracht van de wettelijke bevoegdheden van organen van burgerlijk gezag op andere organen van burgerlijk gezag.

Na de voorlezing door de substituut-griffier volgde een kort slotwoord door de voorzitter, weer een droge hamertik, en daarmede was deze plechtigheid in nauwelijks twintig minuten reeds beëindigd.

Hier in Batavia

Gisteravond half tien heeft in een openbare zitting van de voorlopige federale regering in het Paleis Rijswijk de afkondiging plaats gevonden van de nieuwe grondwetsartikelen. De regering had, met de gedelegeerden van het opperbestuur, de heer L. Neher en dr L. J. M. Beel, plaats genomen op de voorgalerij van het door schijnwerpers verlichte paleis, terwijl genodigden en het niet zeer talrijke publiek op het voorerf de voorlezing aanhoorden. Na de opening der vergadering door Raden Abdul Kadir werden de nieuwe grondwetsartikelen in het Nederlands en het Indonesisch voorgelezen, hetgeen ongeveer een half uur in beslag nam. De plechtigheid werd voorafgegaan en besloten door trompetgeschal.

NIEUWSGIER
OCHTENDBLAD VOOR INDONESIË

REDACTIE EN ADMINISTRATIE : Sluisbrugstraat 23, Batavia-C. — Tel. Wl. 4067.

ABONNEMENTSTARIEF :
ƒ 5.— p. mnd voor geheel Indonesië (bij vooruitbetaling)
Losse nummers ƒ 0.25

ADVERTENTIETARIEF :
ƒ 0.40 per millimeterregel. Minimum 10 mm-regels. Uitsluitend à contant.

OPGAVE ABONNEMENTEN :
— Sluisbrugstraat 23, tel. Wl. 4067
— Tjiandjoerweg 13 pav., telf. Wl. 1316
— Kantoor Centrale Bioscoop, Mr.-C., tel. Mr.-C. 1
— Drij. Nix — Landraadweg 3, Bandoeng, telf. Zuid 1081

CGD-trein met slechts twee republikeinen

Met de trein uit Jogja, die morgen de CGD naar Batavia zal brengen, mogen slechts twee passagiers meekomen : ir Soerachman en mevr. Diah, de echtgenote van de hoofdredacteur van het dagblad „Merdeka". De namen van 30 andere republikeinen, die mee wilden komen in verband met de voortzetting der onderhandelingen te Batavia, zijn van de lijst geschrapt. Onder hen bevonden zich trouwens enkelen, die onder het uitwijzingsbesluit vielen, zoals dr Leimena, A. K. Pringgodigdo, mr Ali Boediardjo, en diens zuster.

Er is nog een ogenblik sprake van geweest, dat op verzoek van het hoofd der militaire waarnemers van daag een extra vliegtuig naar Jogja zou worden gezonden om de allerhoogsten der CGD naar Batavia te brengen, doch de CGD heeft er de voorkeur aan gegeven om toch maar met de trein te komen, die morgenavond op het station Koningsplein wordt verwacht.

Generaal Durst Britt gehuldigd

Generaal-majoor Dürst Britt is Zondag in zijn woonplaats, Heerde in Gelderland, gehuldigd.

De generaal dankte de vele honderden, die de ontvangst bijwoonden en verklaarde dat hij de huldiging niet opvatte als voor hem persoonlijk, doch als bestemd voor de soldaten der 7 December divisie, met wie hij zich steeds verbonden zou blijven voelen. De mannen der Koninklijke Landmacht ontvangen bijna nooit van hogerhand een woord van waardering en zo is het geen wonder, dat soms onder hen de vraag rijst of zij door het vaderland in de steek worden gelaten.

De generaal zei voorts dat hij bij zijn afscheid van Indonesië in besloten kring had geprotesteerd tegen de critiek op de Koninklijke Landmacht, want hij kon niet anders dan met bewondering getuigen van het werk der jongens in Indonesië, die zich inzetten voor recht en veiligheid.

„Ondanks de commandowisseling, die mijn jongens diep geschokt heeft, ondanks alles, drukte ik hen op het hart hun plicht te blijven doen. Dat wil ik nog eens doen van Heerde uit, van Nederland uit", aldus de generaal, die vervolgens een driewerf hoera aanhief voor de soldaten van de K. L.

De immigratie in Nieuw-Guinea

Plan voor een ontginningsfonds van dertig millioen gulden

Aan de regering zal binnenkort het Manokwari-plan worden voorgelegd, waarin wordt voorgesteld achterland van Manokwari aan de Geelvink Baai, Noord Nieuw-Guinea, open te leggen. Het door een commissie van deskundigen onder leiding van ir A. F.Wehlburg ontworpen plan voorziet in het stichten van een ontginningsfonds van 30 millioen gulden voor de duur van vijf jaar, in welke tijd landbouw- en veeteeltproefbedrijven zullen worden opgezet. Het is de bedoeling ervaring op te doen in een zo breed mogelijk veld teneinde de vraag te kunnen beantwoorden of een transmigratie op grote schaal van Europeanen mogelijkheden biedt.

Veeteelt en landbouw

Het plan heeft betrekking op een kuststreek ten zuiden van Manokwari waar ongeveer 10.000 hectare goede gronden liggen. In het gebied Ransiki ligt een voormalige en thans vernielde Japanse rubberonderneming met een areaal van 1200 hectare. Het is gebleken dat de gronden vruchtbaar zijn en aanstonds kan hier ondermeer een veeteeltbedrijf worden opgezet, daar de bodembedekking bestaat uit voor vee geschikte voedingsgewassen. Voor het kweken van een resistente veesoort wil men Nederlands stamboek vee en Balinees vee invoeren. Uiteraard moeten ook weidegronden worden aangelegd.

Uit het ontginningsfonds zullen de kosten worden bestreden van bezoldiging van pioniers, aanschaffing van moderne mechanische werktuigen, bouwmaterialen, aanleg van emplacementen, wegen en bruggen enz. Voorgesteld wordt jaarlijks 1000 hectare open te leggen en te beplanten, waarbij mechanische werkmethoden worden toegepast. In de afgelopen maanden is een houtopname in de te ontginnen bossen verricht om de mogelijkheden na te gaan voor het opzetten van een houtbedrijf, dat, werkend voor exportdoeleinden, de rendabiliteit van het project zou kunnen verhogen.

Alleen voor jonge pioniers

Voor het pionierswerk komen uitsluitend jonge mensen in aanmerking en de pioniers zullen voor het merendeel voortkomen uit demobilisanten. Het Manokwari-plan stelt in dit verband voor ook jonge mensen in te schakelen voor ongeschoolde arbeid. Zij zouden op eenvoudige doch practische wijze een opleiding krijgen voor het werk dat hun wacht, terwijl daarnaast vakleden en leiding gevend personeel het pionierscorps voltallig maken. Het technisch centrum zal in Manokwari worden gevestigd. In de omgeving hiervan komen ook de landbouwproeftuinen, waar proefnemingen moeten uitwijzen welke voedings- en handelsgewassen het best gekweekt kunnen worden.

De medische dienst

In belangrijke mate is in het Manokwari-plan aandacht besteed aan de medische dienst, die bij de vestiging van kolonies het eerste en laatste woord zal hebben. De alom in Nieuw-Guinea heersende malaria zou bij voorbaat iedere poging tot ontginning verijdelen, indien men in gebreke zou blijven de medische voorschriften stipt na te leven.

In verband met de mogelijkheid, dat de resultaten van de proefbedrijven uitwijzen dat Noord Nieuw-Guinea bestaansmogelijkheden biedt, bestaat de noodzaak voor het exploreren van enkele andere gebieden, zoals bijvoorbeeld de Prafi- en Arfak vlakte, voor eventuele verdere vestigingen van transmigranten.

Molotov's antwoord was onbevredigend

Het staat nog niet vast, dat de besprekingen welke nu al twee maanden te Moskou over de Berlijnse kwestie gevoerd worden, te Parijs zullen worden voortgezet. Uit het feit, dat Rusland Molotov zelve en zijn vice-minister van buitenlandse zaken, Vishynski, naar Parijs afvaardigt, meent men te mogen concluderen, dat Moskou in ieder geval verwacht, dat de onderhandelingen nog zullen voortduren. Ook Robertson, de Britse opperbevelhebber in Duitsland is naar Parijs ontboden, hetgeen erop zou kunnen wijzen, dat ook Bevin nog verdere besprekingen verwacht.

Uit Washington wordt daarentegen gemeld, dat het laatste antwoord van Molotov geen bevredigende basis voor verdere besprekingen zou verschaffen. Amerika zou slechts dan verder willen onderhandelen, indien door het Kremlin volkomen duidelijke instructies worden gegeven om de blokkade rond Berlijn op te heffen, zodat het verkeer per spoor en langs de weg weer hervat zou kunnen worden.

Westelijke afgevaardigden uit Moskou vertrokken

De adviseur van generaal Koenig, François Seydoux, die de Franse ambassadeur in Moskou ter zijde heeft gestaan tijdens de daar gevoerde onderhandelingen, is naar Berlijn vertrokken. Men leidt hieruit af, dat de besprekingen te Moskou in ieder geval tijdelijk zijn afgebroken, hetgeen trouwens, in verband met de reis naar Parijs van de Russische ministers, zeer aannemelijk is.

Volgens de laatste berichten zijn alle vertegenwoordigers van de westelijke mogendheden naar Parijs ontboden, waar inmiddels de ministers van buitenlandse zaken dezer landen reeds overleg met elkaar gepleegd hebben. De indruk overheerst, dat er wederom een impasse is ontstaan, waaruit niet gemakkelijk een uitweg zal gevonden worden.

Na de tragische dood van Bernadotte

Ondanks de talloze huiszoekingen, welke op last van de Joodse regering te Jeruzalem plaats vinden, is men er nog niet in geslaagd ook maar één van de 10 leiders van de Sterngroep te arresteren. Naar verluidt zou het hoofd der Sterngroep, Nathan Friedman Yellin, naar het buitenland zijn gevlucht. De 200 leden dezer terroristische organisatie, die reeds eerder waren gearresteerd, zijn naar Jaffa overgebracht, naar verluidt in afwachting van hun inlijving bij het leger.

Hevig bombardement van Jeruzalem

Zondagnacht werd het Joodse gedeelte van de Heilige Stad zwaar gebombardeerd. Artillerie- en mortiervuur deden de stad op haar grondvesten schudden. Sommige waarnemers meenden hier een teken in te zien van de hervatting op grote schaal van de gevechten, doch over het algemeen neemt men aan, dat het nog wat vroeg is om al conclusies te trekken. In ieder geval is het echter wel zeker, dat na de moord op Bernadotte de situatie weer ernstig is toegespitst.

Het vliegtuig met het stoffelijk overschot van de bemiddelaar der V.N. arriveerde gisteren in Rome, vanwaar het nog dezelfde dag, via Genève, naar Zweden zou doorvliegen.

Rijtoer van Koningin door Den Haag

Koningin Juliana heeft, vergezeld van Prins Bernhard en de drie oudste prinsesjes, Zondagavond een autotocht van anderhalf uur door Den Haag en Scheveningen gemaakt. Honderdduizenden Hagenaars stonden langs de route met fakkels, lampions en vlaggetjes. De feestelijke stemming in de versierde en verlichte residentie werd verhoogd door een drukbezochte kermis in de Koekamp.

In het hart van Scheveningen, de Keizersstraat, werd gestopt. Deze straat was versierd met harlingtonnen en visnetten. Kleine meisjes in Scheveningse dracht boden bloemen aan de Koningin aan.

Na terugkeer op het paleis Noordeinde traden de Koningin en de prinsesjes met de prins nog even op het balkon.

Nieuwe bioscoop

Binnenkort zal een permanent bioscoopgebouw verrijzen op het terrein naast het vlosveld aan de Javaweg. Als het zo ver is, zal het Mentengtheater worden afgebroken.

Moeso's antwoord aan Soekarno

„Het volk heeft nu de macht in handen"

(Vervolg van pag. 1)

De communistenleider Moeso heeft voor Radio Gelora Pemoeda geantwoord op de rede, die president Soekarno Zondagavond voor Radio Jogja heeft uitgesproken.

Moeso, die zijn rede met de Merdeka-groet opende, deelde mede dat het volk van het gewest Madioen nu zelf de macht in handen heeft en in staat gesteld is de nationale revolutie zelf te leiden. Dit geschiedde tot nog toe door een andere „klasse", aldus Moeso, namelijk door de „bourgeoisie".

Moeso stelde de vraag of het Indonesische volk nog langer accoord kan gaan met de politiek van Hatta en Soekarno, die —naar hij zeide— in feite jegens de Nederlanders en de Engelsen een capitulatiepolitiek voeren en het vaderland willen verkopen aan de Amerikaanse kapitalisten. Tot nog toe hebben Soekarno, Hatta, c.s. naar eigen goeddunken gehandeld, terwijl het Indonesische volk zelf de strijd tegen het imperialisme is begonnen.

Moeso wees erop dat Soekarno in de Japanse tijd aan de macht is gekomen en met de Japanners heeft geheuld.

Soeripno dankt Pemoeda's

Maandagavond acht uur sprak Soeripno, de voormalige republikeinse vertegenwoordiger te Praag, voor Radio Gelora Pemoeda. Deze uitzending van de toch al zwakke zender werd echter zwaar gestoord, waardoor het onmogelijk was een samenhangend verslag te maken.

Soeripno constateerde dat de regering Soekarno-Hatta een anti-communistische houding heeft aangenomen, hetgeen, naar Soeripno zeide, gelijk staat met een anti-democratische houding.

Hij sprak zijn dank uit aan de strijdorganisaties, die hun medewerking verleend hebben aan de staatsgreep te Madioen.

Met betrekking tot Soekarno's opmerking, dat het Indonesische volk moet kiezen tussen Soekarno-Hatta of Moeso, zei Soeripno, dat het volk niet verplicht is te kiezen, doch slechts de strijd voor de onafhankelijkheid dient voort te zetten.

Situatie in Madioen

Antara meldt nog, dat de staatsgreep in Madioen, die Zaterdagochtend in alle vroegte begon, zonder veel bloedverlies is verlopen. Het sein tot de staatsgreep werd gegeven in een dorp vlakbij Madioen, Redjoagoeng, door drie revolverschoten. Daarop werden alle vitale bedrijven en regeringskantoren bezet, zoals het hoofdbureau van politie, het plaatselijk commando van het leger, het post- en telegraafkantoor, de bank. Alle gebouwen werden bij verrassing bezet door gewapende mannen. Volgens een ooggetuige werden daarbij onder de aangevallenen twee officieren gedood en vier gewond. Het is niet bekend hoeveel slachtoffers er vielen onder de aanvallers. Na de bezetting der gebouwen werden de straten schoongeveegd en reden auto's met de communistische vlag door de stad. Alle verbindingen met de stad werden daarna verbroken en de regeringsinstructies zijn sindsdien per radio bekend gemaakt.

De zender, die de bevelen van Soepardi, de voorlopige bestuurder van het communistische Madioen, doorgeeft, is gebleken „Radio Gelora Pemoeda Indonesia" te zijn, voorheen bekend als Boeng Tomo's zender.

Nieuwe bevelen

Maandagavond werden voor deze radio nieuwe bevelen van het gewestelijk bestuur van Madioen voorgelezen, waaronder de opdracht aan alle kantoren, bedrijven, diensten, fabrieken, werkplaatsen, instellingen en dergelijke, om voor de gebouwen wachtposten, bestaande uit arbeiders of aangestelden van deze bedrijven zelf, uit te zetten. Deze wachtposten, die dag en nacht uitgezet dienen te worden, moeten onmiddellijk de bevoegde bestuursinstellingen waarschuwen, wanneer iets voorvalt, die de orde zou kunnen verstoren.

Verder maakte de radio een opdracht van het gewestelijk bestuur van Madioen, afdeling financiële zaken, bekend aan alle hoofden van bedrijven, instellingen, zaken enz., om zo spoedig mogelijk een rapport in de dienen over de financiële situatie van de betreffende bedrijven. Voorts mogen geen grote geldelijke uitgaven gedaan worden zonder medeweten van het hoofd van de financiële afdeling van het gewestelijk bestuur van Madioen.

Voetbal in Nederland

De uitslagen van de Zondag voor de eerste klasse van de K.N.V.B. gespeelde voetbalwedstrijden luiden:

Afd. I: Xerxes—Sparta 1—1, Stormvogels—Ajax 4—0, D.O. S.—S.V.V. 0—3, Blauw-Wit—'t Gooi 7—1, Haarlem—Volewijckers 1—1.

Afd. II: D.F.C.—E.D.O. 1—1, H.D.V.S.—K.F.C. 0—0, Zeeburgia—V.S.V. 1—3, H.B.S.—Feijenoord 5—5, Neptunus—D.H.C. 3—0.

Afd. III: Heracles—Be Quick 0—1, Enschedese Boys—N.E. C. 1—0, A.G.O.V.V.—Enschede 1—1, Quick—Zwolse Boys 2—1, Wageningen—Go Ahead 2—2.

Afd. IV: Willem II—N.A.C. 2—4, Helmond—Spechten 2—4, Brabantia—Limburgia 1—1, Juliana—V.V.V. 1—2, M.V.V.—B.V.V. 3—5.

Afd. V: G.V.A.V.—Heerenveen 0—2, Sneek—Velocitas 0—0, HSC—Friesland 1—3, Achilles—Leeuwarden 2—4.

Afd. VI: Eindhoven—Bleijerheide 2—1, Sittardse Boys — P.S.V. 3—3, Kerkrade—N.O. A.D. 1—2, Sportclub Emma—Longa 2—1, de Baronie—Helmondia 3—1.

BANDOENG

Weer een auto-ongeluk

Een militair werd zwaar en enkele anderen werden licht gewond bij een botsing tussen een legerauto en een truck van de MTD. Het ongeluk vond Zondagavond omstreeks half elf plaats op de kruising Lombokstraat-Riouwstraat.

MLO-veldloop

De maandelijkse MLO-veldloop (3 km) vindt Donderdag plaats, aanvang 16.30 uur. Het parcours wordt uitgezet in het jubileumpark aan de Huygensweg tegenover het VBDA-kamp. Militaire onderdelen kunnen inschrijven met teams van ten hoogste 12 en tenminste 8 man.

Radio Indonesië

B A T A V I A:

Dinsdag 21 September

Op 28.94, 61.66 en 115.4 m.:

06.00 Opening. Ochtendappèl — 06.30 Nieuws — 06.40 Een goed begin — 07.00 Precisie-tijdsein, Morgenwijding — 07.10 Gevarieerde gramofoonmuziek — 07.30 Nieuws.

Op 61.66 en 115.4 m.:

07.40 Gevarieerd programma — 08.00 Sluiting.

12.00 Opening. Het Londens Palladium Orkest — 12.30 Groeten uit Nederland — 12.40 Patricia Rossborough en Robinson Cleaver — 12.50 Sportreportage — 13.00 Precisie-tijdsein, Nieuws — 13.15 Barnabas von Geczy en zijn Orkest — 13.45 Lys Gauty zingt Franse Chansons — 14.00 Carroll Gibbons and the Savoy Hotel Orpheans — 14.30 Herhaling Nieuws. Sluiting.

17.00 Opening. Ensemble Phil de Boers — 17.30 James Milton.

Op 28.94, 61.66 en 115.4 m.:

17.45 Nieuws in het Engels — 18.00 Dansmuziek uit Amerika — 18.30 Causerie van de D.V.L. — 18.40 The Organ, the danceband and me — 19.00 Voor het slapen gaan — 19.05 Instrumentale soli — 19.30 Nieuws — 19.45 Gramofoonmuziek — 20.00 Niwin-opnamen — 20.45 „Folkssongs of America" — 21.15 Interview over Veeartsenijkundige Dienst — 21.30 Reportage van de opening van de Staten-Generaal (P.C.J.-relay) — 22.00 Nieuws — 22.10 Door operetteland — 23.00 Sluiting.

B A N D O E N G:

Op 98.68 m.:

06.30 Nieuws — 06.40 Vrolijke varia — 07.00 Op de draaischijf — 07.30 Nieuws — 07.40 De Zonnebloem. Op bezoek in de hospitalen — 08.00 Sluiting.

12.00 Middagconcert — 12.30 Instrumentalia — 13.00 Nieuws — 13.10 Boerenbont — 13.30 Albert Sandler en Orkest — 14.30 Dansmuziek — 14.30 Nieuws — 14.45 Sluiting.

17.30 „Op het strand van Hilo land" — 18.00 De Kinderbijbel — 18.15 Composities van Albert Ketelbey — 18.45 Moderne Schilderkunst — 19.00 Lous Levy en het Gaumont British Symphonie Orkest — 19.30 Nieuws — 19.45 De Regenboog — 20.00 Opera Concert — 21.00 Nieuws uit Nederland — 21.10 Kenny Baker and his all star Orchestra — 21.30 Voor en door onze militairen — 23.00 Sluiting.

Distributie-memo

Wij herinneren U aan:

VLEESDISTRIBUTIE

Heden, morgen en Donderdag op zegel 28 (BI en BII groep) en zegel A 428 geel/blauw (A-groep).

BLUE BAND MARGARINE

Gedurende September op gezinszegel 11. (Zie adv. 1/9).

NIEUWE ZEGELBLADEN

Uitgifte October-November-periode.

Wat, Waar, Wanneer?

B A T A V I A:

Dinsdag 21 September

LOGEGEBOUW: 20.00 uur, Lezing door mej. E. E. C. van der Meulen met als titel: „Een kijkje in een psychologisch Laboratorium".

POLONIA: 19.00 uur, Culturele Filmvoorstelling.

PASAR REBO: 19.00 uur, Indonesisch amusement, Openluchtvoorstelling van Pentjak Perempoean.

KONINGIN WILHELMINA CLUB: 20.00, Melody Makers.

AMVJ: 19.30 uur, Ens. Schubert.

B A N D O E N G:

CHR LYCEUM (Dagoweg): 20.00 uur, Bandoengse Kunstkring: pianoconcert door Paul Pompe.

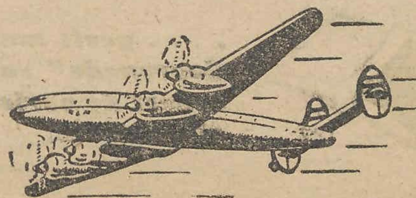
AMVJ: 19.30 uur, Feestelijke jaarvergadering Frysk Selskip „Fryslan Ynje Ban".

BANDOENG

BIOSCOOPAGENDA

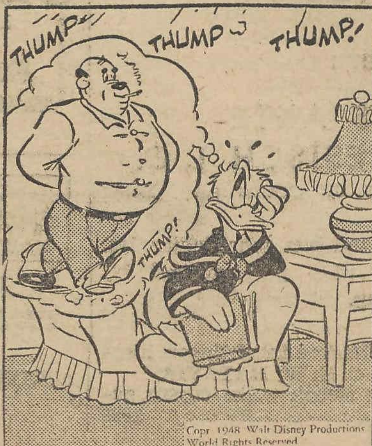
ELITA: Phantom of the Opera.
LUXOR: Meet the Navy.
MAJESTIC: Humoresque.
ORANJE: Caught in the Draft.
ORIENTAL: The Vampire's Ghost.
REX: One Foot in Heaven.
RIO (Tjimahi): Now Voyager.
RIVOLI: Repeat Performance.
VARIA: The Plains Man.

De „Fraksi Indonesia" heeft te Bandoeng een vergadering gehouden, waarin het bestuur gewijzigd werd. Dit is thans als volgt samengesteld: voorz. Soekardi; vice-voorz. dr Hasan Natanegara; secr. Soemarno; penningmeester R. P. Soenario.

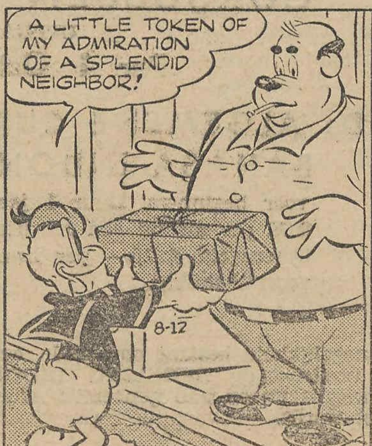

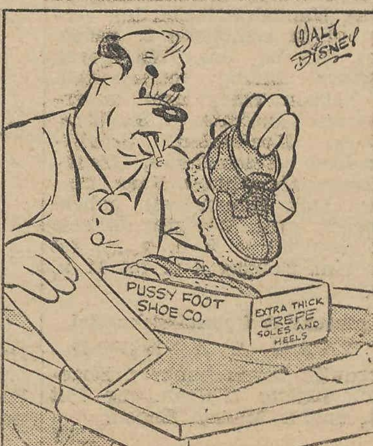

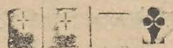
Donald Ducks avonturen

Op de 19de September 1948 overleed onze geliefde echtgenoot en vader

LIEM HWIE GIAP

in de ouderdom van 48 jaar.

De begrafenis zal plaats hebben op Woensdag 22 September 1948 op Laanhof (Petamboeran).

Vertrek van het sterfhuis Baljuweg 41 om 4 uur n.m.

Mevr. LIEM HWIE GIAP-THE

en kinderen.

1913

Java Cinemas Ltd.

GARDEN HALL

(Dierentuin Tjikini)

Het meest moderne en koelste theater van Indonesië

Heden en volgende dagen

„THE IMPOSTOR"

(De Bedrieger)

met JEAN GABIN — Regie: JULIEN DUVIVIER

AANVANG DER VOORSTELLINGEN

4.30 7—9.30

PLAATSBESPREKING UITSLUITEND AAN DE KASSA DAGELIJKS van 10.00—3.00 uur

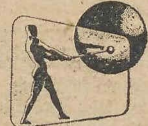
M. P. E. A.-release — 13 jaar en ouder

1926

UNITED CINEMAS COMBINATION

VERTOONT HEDEN EN VOLGENDE DAGEN

ASTORIA 10.30 v.m. 6—9 n.m. — **CINEMA** 10.30 v.m. 5.30—8.30 n.m.

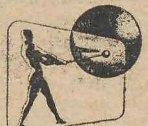

Robert MONTGOMERY — John WAYNE in

„THEY WERE EXPENDABLE"

M.G.M. PICTURE (Ontsnapt uit de Corregidor) Alle leeftijden

GLOBE 11 v.m. 5.30—8.30 n.m. — **GRAND** 3—6—9 n.m.

James CAGNEY — ANNABELLA in

„13 RUE MADELEINE"

20th CENTURY FOX FILM — 17 Jaar en ouder

MENTENG 3—6.30—9.30

MAI ZETTERLING
David FARRAR — Glynis JOHNS — Flora ROBSON in

J. ARTHUR RANK PRESENTS

„FRIEDA"

Extra: „KRONINGSFEESTEN IN HOLLAND" 17 Jaar en ouder

CAPITOL Googie WITHERS * 10.30 v.m. 6—9 n.m.

Jack WARNER — Joan Mc CALLUM in

J. ARTHUR RANK PRESENTS

„HET SPEL IS UIT"

(IT ALWAYS RAINS ON SUNDAY)

Extra: „KRONINGSFEESTEN IN HOLLAND" 17 Jaar en ouder

1907

De Tentoonstelling

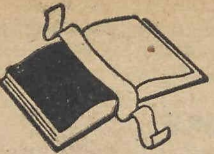
Het Nederlandse Boek

.... geeft met 1400 boeken een "dwarsdoorsnede" van hetgeen er in Nederland sedert de oorlog is gepubliceerd op vrijwel elk terrein.

.... kwam tot stand o.l.v. de Regerings Voorlichtings Dienst in overleg met de Boekhandel en met medewerking van vele overheidsorganen en particulieren.

.... is een reizende tentoonstelling die door Indonesië trekt onder leiding van de Vereniging van Indische Boekhandelaren.

PRIJSVRAAG!
Bezoekers van de tentoonstelling kunnen meedoen. Bewaar Uw toegangsbewijs daarvoor. Locale prijzen en als hoofdprijs een NEDERLANDSE ENCYCLOPAEDIE naar keuze.

Van 24 September t/m 2 October

VOORZAAL van de DIERENTUIN

Luister op 23 Sept. 19.40 uur, naar de Batavia-zenders (W. O.)

Ook naar het **„Boekenpraatje"** van **Bert Teunis** op Zondag 26 September te 20.00 uur.

1909

STENO & TYPEN

Examens bij de **VERENIGING VAN LEERKRACHTEN** tot Opleiding voor Bureau- en Handelswerkzaamheden (Erkend bij besluit v. d. fd. Directeur v. Justitie van 15 December 1937) te houden op:

10 OCTOBER 1948

Aanmeldingen vóór 3 October 1948 bij de SECRETARIS op PETJENONGAN 48 B

1924

OMLAAG

gaan de prijzen van de **SPORTARTIKELEN**

* Tennis Frame Dunlop Maxply	ƒ 115.—	p. st.
* Tennis Gut Patha Spiral	ƒ 12.50	p. set.
* Tennis Gut Patha Plain	ƒ 10.—	p. set.
* Foot Ball Stocking Wool made in England	ƒ 250.—	p. doz.

„PUNJAB STORES"

Pintoe Besi No. 2 — Telf. Wl. 4177 — Batavia-C.

1923

Maatregelen inzake de heffing van de Overgangsbelasting

Vele belastingplichtigen hebben tot dusver nog niet voldaan aan hun verplichting om eigener beweging voor de Overgangsbelasting 1946 en 1947 aangiftebiljetten aan te vragen en deze biljetten ingevuld en ondertekend bij de Inspectie van Financiën Batavia (posttrommel 30) in te dienen.

In herinnering wordt gebracht, dat van deze verplichting, behalve de ambtenaren en employé's met een salaris of loon van ƒ 1200.— 's jaars of minder, slechts zijn vrijgesteld de werknemers met een hoger inkomen, indien hierover de O.B. reeds volledig is ingehouden. Voor de O.B. 1946 geldt deze verplichting niet voor belastingplichtigen met inkomens kleiner dan ƒ 2700.— 's jaars. De verplichting tot indiening bestaat echter steeds, indien een aangiftebiljet door de Inspectie is toegezonden.

Aan belastingplichtigen, die, hoewel volgens het bovenstaande verplicht, in gebreke zijn gebleven een aangiftebiljet in te dienen, zullen taxatief aanslagen moeten worden opgelegd. Mochten deze te hoog uitvallen, dan zal de onjuistheid door belastingplichtigen dienen te worden aangetoond. Door de indiening van een doleantie wordt overigens de verplichting tot betaling niet opgeschort.

De Inspecteur van Financiën 1e klasse,
Hoofd der Inspectie Batavia,
Mr. J. C. C. M. KUNKELER

1914

ATTENTIE

Heeft U Europ. herenkleding of andere Handelsartikelen ten verkoop of in commissie te geven, komt dan bij ons. Wij geven eventueel hierop voorschotten. Wij hebben vraag naar ondervolgende goederen: **Tapijten, Radio's, Koelkasten, Schrijfmachines, Telmachines, Hand- & Trapnaaimachines, Fans, Piano's.** Ook nemen wij gehele inboedels over. Wij zijn de hele dag geopend v. 8 u. v. m. tot 7 u. n.m. Zondag 9 u. tot 11 u. v.m.

Agentuur & Commissiehandel VRAAG & AANBOD
Noordwijk boven banketz. Bogerijen, ingang Thibaultweg flat 31E., achter Maison Enoch.

1920

CURSUSSEN BAHASA INDONESIA

UITGAANDE v/h DEPT. O. K. W.

Per 1 October a. s. beginnen weer:

a. De ALGEMENE CURSUS BAHASA INDONESIA
voor beginners. Duur 1 jaar.
2 X per maand een schriftelijke les.
Cursusgeld ƒ 10.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

b. De CURSUS AKTE INDONESISCH L. O.
(aansluitende op cursus a.). Duur 1 jaar.
2 X per maand een schriftelijke les.
Cursusgeld ƒ 20.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

De mogelijkheid bestaat om beide cursussen in versneld tempo te volgen. Nadere inlichtingen hierover verstrekt de **AFDELING INDONESISCHE TAALZAKEN v/h DEPT. O. K. W. BATAVIA.** Postwissels waren aan genoemde Afdeling te richten met vermelding op de strook welke cursus gewenst wordt.

1908

CENTRALE

4.30 — 6.30 — 9 n.m.

„Moestika dari Djemar"

1896

Desgewenst gekleurd

FILMVOORSTELLING
bij U aan HUIS
MENTENG 15 Bat.-C.

1858

Druk Nideum N. V.